
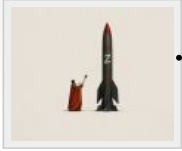

-
Коридор можливостей: українські мідлстрайки загрожують сухопутному коридору до Криму
-
Як Росія використовує свою церкву в Україні як зброю
-
Ірина Фаріон: "Завжди шаную тих, хто на лягає на догоду черні". Частина 88
-
Прокурорська каліч і суддівська мафія
-
Архітектура державної зради через "гадалок"
-
Як історію 30 років штучно спотворюють терміном «Українська революція»

Як Росія використовує свою церкву в Україні як зброю

ВІЙНА З РОСІЄЮ | ПТ, 2026-05-15 08:25

Версія для печати

Релігія є одним із видів зброї в гібридному арсеналі, який Росія застосовує проти України. Росія використовує православну церкву для різної деструктивної діяльності на місцях, зокрема через кампанії іноземних інформаційних маніпуляцій і втручань (FIM).

Релігійна ситуація в Україні

Релігія є важливою частиною суспільного життя в Україні. За даними Київського міжнародного інституту соціології, близько 70 % українців **вважають** себе православними християнами. У країні є дві основні православні церкви.

Православна церква України (ПЦУ) була заснована у 2018 році як незалежна національна церква, що об'єднала кілька українських православних груп, які раніше існували окремо. Натомість Українська православна церква (УПЦ) має історичні зв'язки з Російською православною церквою і традиційно підпорядковувалася Москві. УПЦ відкидає легітимність ПЦУ та називає її «розкольницькою». З початку повномасштабного вторгнення Росії багато парафій перейшли з УПЦ до ПЦУ, що посилило рух до релігійної незалежності від Москви.

У 2022 році УПЦ спробувала публічно дистанціюватися від Росії, однак це не переконало ані громадян, ані уряд України. У серпні 2025 року Державна служба України з етнополітики та свободи совісті **підтвердила**, що УПЦ все ще підтримує зв'язки з Російською православною церквою, діяльність якої в Україні заборонено законом (2024). Згідно з українським законодавством, УПЦ мала розірвати зв'язки з Російською православною церквою, але вона відмовилася виконувати цю вимогу.

Гібридна діяльність на місцях

Історія співпраці духовенства УПЦ та російських спецслужб почалася задовго до 24 лютого 2022 року. Їхні зв'язки були звичним явищем і відомі ще з радянських часів. Російська православна церква та духовенство в Україні, яке їй підпорядковувалося, діяли під наглядом КДБ. Спецслужби

НОВИНИ

- 16:07 **За Єрмака внесли ще 9,8 млн грн застави - "Схеми"**
- 15:09 **Кабмін може винести "кастровану" антикорупційну стратегію на розгляд Ради — ЗМІ**
- 14:53 **У "слуги народу" Сергія Литвиненка конфіскують 7,2 млн грн необ'рунтованих активів - САП**
- 13:55 **Піарник Зеленського Петров вніс 80 тис. грн застави за боса-барбоса - Єрмака**
- 12:02 **Екстренер збірної Ребров (брати Суркіс) дав (дали) на заставу Єрмака 30 млн грн**
- 11:31 **З полону повернулись 205 українців**
- 10:01 **АРМА роками не здає в оренду арештовану нерухомість росіян - збитки держави на десятки мільйонів**
- 09:10 **Інна Совсун: Етика "Династії"**
- 08:00 **У Києві ракета вбила 24 людини, серед них 3 дітей**
- 07:52 **Дрони уразили Рязанський НПЗ в Росії, вирує пожежа**

ПІДПИСКА НА КАНАЛ

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

контролювали семінарії, впливали на формування церковної ієрархії та змушували духовенство порушувати таємницю сповіді.

Після розпаду СРСР Москва використовувала церкву як політичний інструмент усередині країни, так і як засіб впливу за кордоном. У 2014 році кримські ієрархи УПЦ відкрито підтримали російську окупацію півострова. На окупованих територіях Донецької та Луганської областей зафіксовано випадки надання притулку бойовикам, благословення російської зброї, співпраці з окупаційною владою або участі в переслідуванні представників інших конфесій.

У вересні 2022 року на церемонії в Кремлі, де було оголошено про незаконну анексію чотирьох областей України, були присутні троє ієрархів УПЦ. Крім того, низка діячів УПЦ втекла до Росії та почала відкрито співпрацювати з кремлівським режимом — Україна наклала санкції на всіх них. Загалом від початку повномасштабного вторгнення наприкінці лютого 2022 року до листопада 2025 року Служба безпеки України **порушила** 208 кримінальних проваджень проти представників УПЦ за антиукраїнську діяльність та інші злочини.

Церква та FIMI

Окрім участі в силових діях в інтересах Росії, УПЦ та пов'язані з нею організації залучені до російських FIMI. За **даними** Центру стратегічних комунікацій, існує система пов'язаних з УПЦ інформаційних ресурсів, які втручаються в медіапростір України. До них належать безпосередні ресурси церкви, а також формально незалежні ресурси, зокрема:

- Спілка православних журналістів (інтернет-сайти, канали та сторінки на YouTube, TikTok, Telegram, Viber, Facebook, X, Instagram);
- Raskolam.net (інтернет-сайти, канали та сторінки в Telegram, Facebook);
- Миряни (канали та сторінки в Telegram, Facebook, YouTube);
- Перший козацький (канали та сторінки в Telegram, Facebook, YouTube, TikTok, X, Instagram);
- Telegram-канали православних блогерів, анонімні Telegram-канали.

Загроза, яку становлять ці ресурси, очевидна: вони поширюють **фейки** та **дезінформацію**, подають маніпулятивне тлумачення поточних подій в Україні та світі, а також просувають пропаганду, замасковану під «релігійні» наративи.

Мета — нав'язати конспірологічний світогляд, згідно з яким в Україні відбувся «церковний розкол», а «керовані Заходом сатаністи» в уряді України розпочали **«релігійні переслідування»** та розпалили «братовбивчу війну» проти Росії. У цій логіці Росія веде «священну війну» для збереження істинного християнства та «возз'єднання триєдиного православного народу», тобто росіян, білорусів та українців.

Нав'язування такого параноїдального світогляду цільовій аудиторії повністю відповідає військово-політичним цілям Кремля. Зокрема, це спрямовано на дестабілізацію внутрішньополітичної ситуації в Україні та заохочення ідеологічно мотивованої співпраці з Росією.

Зміна семантичного поля

Окрім традиційних зусиль FIMI, згадані вище медіаресурси реалізують зловмисну стратегію, спрямовану на зміну семантичного поля в Україні. Мається на увазі сукупність згрупованих за значенням та пов'язаних слів у певній сфері (у цьому випадку — церкви та релігії).

Це стало можливим завдяки проникненню російської термінології у публічний дискурс України з відповідними російськими смислами. Інформаційні ресурси, пов'язані з УПЦ, мають власний лексикон: стабільний, відтворюваний систематично і вкорінений у систему наративів.

На глибшому рівні він вкорінений у концепцію «русского мира». Ця ідеологія вже давно використовується режимом Путіна для виправдання зовнішньої агресії, зокрема проти України. Важливим компонентом цієї ідеології є російське православне месіанство.

Наприклад, у рамках поширення наративу про «церковний розкол» та «релігійні переслідування» російські FIMI називають парафіяни та духовенство ПЦУ та інших конфесій «розкольниками» або «еретиками». Це явно спрямовано на провокування релігійного конфлікту в Україні. З 24 лютого 2022 року по 1 листопада 2025 року було виявлено понад 10 200 публікацій, розміщених на 2 300 Telegram-каналах російською та українською мовами, у яких щодо ПЦУ використовувався термін «розкольники».

Більшість контенту (92 %) було опубліковано в Telegram-каналах, що позиціонують себе як російські. Решту 8 % вибірки становили канали, орієнтовані на українську аудиторію, лояльну до УПЦ (Raskolam.net, Перший козацький, Спілка православних журналістів, Миряни, канали «православних блогерів»).

Ця стратегія спрямована не лише на провокування внутрішніх конфліктів в Україні, а й на дегуманізацію українців шляхом використання церковної термінології щодо ПЦУ, як-от «демони», «одержимі», «сатаністи», «антихристи», «безбожники», «сектанти». Ця лексика є частиною ширшої **дегуманізуючої та геноцидної риторики**, спрямованої проти України та українців, яку використовує Москва.

Хмара слів дегуманізуючої риторики в російському та українському інформаційних просторах , що з'являються в Telegram- каналах , лояльних до РПЦ та УПЦ

Від 60 % до більш як 90 % виявлених випадків використання цієї лексики за вказаний період з'являються у російському сегменті Telegram, решта — у ресурсах, орієнтованих на прихильників УПЦ.

Інтенсивність використання дегуманізуючої риторики щодо ПЦУ Telegram- каналами у період з 2022 по 2025 р ік

Ці дані підтверджують, що пов'язані з УПЦ ресурси не лише ретранслюють деструктивні наративи, а й намагаються проникнути в семантичне поле України з ненависницькими висловлюваннями російського походження.

Загальна картина

Діяльність Російської православної церкви та пов'язаних з нею організацій (як релігійних, так і світських) потребує пильної уваги. Україна є свого роду «випробувальним полігоном», де Росія вже роками досліджує, чи можна використовувати церковні структури для гібридного втручання навіть в умовах повномасштабної війни.

Наразі Росія не розширює конвенційні бойові операції за межі України. Але надзвичайно висока інтенсивність іноземних інформаційних маніпуляцій і втручань в інформаційний простір ЄС разом із порушеннями повітряного простору країн ЄС та НАТО російськими ударними дронами та зростанням диверсійної діяльності в Європі — це надзвичайно тривожні сигнали, які не можна ігнорувати.

Церква — небезпечна зброя в руках Кремля, оскільки питання свободи віросповідання є однією з фундаментальних цінностей ЄС, що захищається законами та звичаями. Саме тому надзвичайно важливо не дозволити Росії використовувати церкву у своїх гібридних втручаннях для маніпулювання демократичними цінностями та принципами.

—
Сергій Жуков, Максим Віхров, опубліковано у виданні **EUvsDisinfo**

В тему:

- **Гундяєв снарядами вибиває своє мп з України**
- **Росія проти українців здійснює геноцид. Докази й аргументи**
- **«Православный коммунизм» в фашисткой России: кто стоит за спиной Путина**
- **Як російські попи разом із силовиками насильно депортують українців до росії що має ознаки геноциду**
- **Митрополит Олександр Драбинко: "Доки не позбудемося москальщини, не буде нічого людського"**
- **Чи існує змова між ОП та Новинським про захист московської церкви в Україні?**
- **Священники ПЦУ у заручниках окупантів**
- **Як бреше російська православна церква**
- **Злочинці в рясах з Московського патріархату: чи вб'є це УПЦ (МП)?**
- **Церковь врага: как УПЦ МП влияет на украинцев**
- **Що не так з росією?**
- **Несостоявшееся государство путина**

- **Кривавий московський звір: «Сам Сатана живе в моїй сраці»**
- **Спроби «відбілити звичайного росіянина» буде мати наслідком лише наступні війни**
- **Археология войны. Что останется после вторжения России в Украину?**

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

Шефір переписав майже всі активи на дружину через тиждень після підозр нардепам у справі “конвертів”	Трудові мігранти: порятунок чи бомба під країну?	Рашисти під Києвом, Буча в облозі, а організоване угруповання Єрмака буде «Династією»
--	--	---

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.. При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com